

Bécsből, Kedden, September 5-dikén, 1820.

S a r d i n i a.

Savoyai Mária Augusta Princzaszszony, a' Sardiniai Király ö Felsege leánya, Károly Lajos Luccai örökös Princz ö Királyi Herczagségével, Turinban Augustus 15-dik napján procuratio által, házossági összeadattatást tartott.

N a g y B r i t a n n i a.

A' felső háznak mint a' Királyné ellen való pernek megítélésére kirendeltetett fő törvényszéknek Aug. 17-dikén tartatott 1-ső ülésében, Lord Greynek azon kérdésig mentünk vala, hogy Felségárulásnak tartathatik-e az olyan bűn, a' milyennel most a' Királyné vádoltatik. Megirtuk, hogy ezen kérdésre maga a' Lord Cancellarius is olly nyilatkoztatást tett, hogy nem tartja ezen bűnt Felségárulásnak. Az után kinyilatkoztatta Lord Grey, hogy, ha ezen bűnre a' III-dik Eduardus Király Statutumát reá alkalmaztatni akarnák, vagy röviden szollván, ha Felségárulásnak nyilatkoztatnák, úgy ö a' Királyné ellen intéztetett Billnek magát egészen ellene szegezne. —

Kevés beszélgetés után Abbott, a' Lord Itélőbiró (a' legfőbb Itélőbiró) állott fel, 's kinyilatkoztatta minden Birák' nevében, hogy a' Királyné ezen esetben nem tett Felségárulási bűnt, azért, mint-hogy az az idegen Országi ember, ki a'

Királynéval egygyütt házosságtörést tett, az Anglus Korona eránt semmi alattvalói kötelességgel nem tartozik; már pedig, ha a' férjfiút Felségárulási bűnnel nem vádolhatni, úgy azt az aszszont se, a' ki véle egygyütt bűnt tett. — Most már a' két rész Védlojit bocsátották-be. A' Királyné Védloji ezek: Brougham, Denman, Lushington, Williams, Tindal, Wild, Vizard; a' Királyé ezek: A' Közönséges Prokurátor, a' Közönséges Solicitátor, a' Királyi Advokátus, Juris Doktorok Adams és Pank, a' Korona Solicitatora, és Powel. Meghatározatott, hogy egyegy ülésben mindenkor csak kétkét Védlo halgattassék-meg. Brougham volt az első, a' ki beszélt. Azt mutogatta, hogy a' Királyné ellen való Billnek nincs se' fundamentuma se' célzása helybehagyható. — Brougham után Denmannak kellett volna beszélni, hanem ki-kérte, hogy halaszthassa a' következő ülésre. — Ezzel félbe szakasztatott ezen első ülés délutáni 5-tödfél órakor.

A' 2-dik ülés Augustus 18-dikán a' Denman beszédjén kezdődött. Már 10 órakor minden Lordok egygyütt voltak. A' Királyné is már jókor ott volt. Denman azon végezte beszédjét, hogy ezen Bill és minden efféle egyéb Billek ellen, mellyek a' Királynét illetnék, nyilván való módon protestált a' Királyné' nevében. — Denman után a' Közönséges Prokurátor beszélt. Ezt követte a' Közönséges Solicitator. Mind ketten kikeresett gyöke-

res feleleteket hordtak-fel a' Királyné' két első Védőjének beszédjeikre. — Az alatt, míg a' Király' Prokurátorai beszélltek, ki ment a' Királyné' a' szalából, 's csak beszédjeknek végződése után ment ismét vissza oda, 's ki se' ment onnét addig, míg ezek a' magok felelő beszédjeiket végig el nem mondották.

Ezen 2-dik ülésben a' Liverpooi lakosoktól olly kérelmet nyújtott-be Gróf Derby ezen ház' elejébe, a' melly néhány ezer aláírások által volt megerősítetve. Kérelmek az, hogy nem kell folytatni a' Király ellen való pert. — Herceg Leinster, valami Mills nevű, Bristol embernek kérelmét adta-be. Ez egy fő Radikális ember; a' Királynénak leghevesebb pártfogója. Kérelmére azt mondotta Minister Harrowby, hogy vissza kell vetni, mert nagyon anti-constituzionalis hangon van írva, és sérti a' felső ház' hatalmát. Tehát vissza vetett. Lord Leinster, a' ki beadta, engedelmet kért, azzal mentvén magát, hogy ő maga nem olvasta volt el ezen kérelmet.

A' nép semmi lármát nem tett ezen két első napokon, a' meddig ezen tudósítások kiterjednek. A' Királyné' hintóját ugyan mindenkor megszámlálhatatlan sokaság kísérte, de semmit nem tett egyebet azonkívül, hogy a' Királynénak Vivátot kiáltozott, néhány Pairek eránt pedig kinyilatkoztatta boszszankodását.

A' London' legnevezetesebb kávéházaiban olly nagy fogadások tétetnek most azeránt, hogy az Al-peres fogja-e megnyerni ezen pert, vagy a' Fel-peres, a' millyenek még soha se' tétettek Londonban.

Lord King is tett a' 2-dik ülésben egy próbát ezen kedvetlen perlekedésnek félbeszakasztathatására: de minden reménlet nélkül. Ő azt jóvállotta,

hogy tegyék fére ezen pert, azért, hogy ennek a' Státus semmi hasznát se' veheti, azonban ez a' közönséges csendességet megzavarhatja. Jóvállása voksolásra bocsátatván, 181 vótumokkal 65 ellen visszavetett.

Frantzia Ország.

Párisban most mindenek' figyelmét a' szerencsésen felfedezettett özszeesküvés foglalta-el, 's ezzel vannak eltelve minden onnét jövő levelek. Azon első jelentést, a' mit ezen történetről a' Párisi Monitor, mint Ministeri Ujság kiadott (ez az, melly a' M. Kurir XVII-dik darabjában taláztatott) azolta az egyéb Párisi Ujságok is kiadták, 's utánna külömbkülömbféle bővebb előadásokat adtak hozzá, aszzerént, mint ki ki a' dolognak jobban utánna járhatott.

A' Journal-des-debats, (a' főbb Ultra Ujság) így beszéli-el a' történetet: — „Párisban a' csendes és békességszerető lakosok a' sétáló helyeken, a' játékszínekben, 's a' kávéházakban irtódzva kezdtték vala ismét látni azon szerencsétlenség' madarait, kiknek megjelenése itt mindenkor politikai zivatart szokott előre jelenteni, 's a' kik magokat azonnal ismét a' magok előbbeni lappangások' homályába vonnyák vissza, mihellyest a' csendesség, mellyet megzavartak vala, ismét helyre állittatott. Ezen embereknek, mint mondják, most esmertető parola-szavok 's egyéb jegyek is volt, mellyeket utólja felé már nem is titkoltak; nagyobbadon a' kaszárnyák mellett lehetett szemlélni őket; özszeügyülekezési helyeik is voltak Szabadkőmivesi gyűlések' neve alatt; 's a' valamely czélzából azt hirlelték - el, hogy Bonaparte meghalálozott volna. Ezen mesterség által proklamátziójiknak szabadabb

befolyást iparkodtak szerezni. Erössítik, hogy három vagy négy napoknak előtte (ezeket Aug. 22-dikén írja a' Journal-des-debats) rendkívül való pénzosztogatás is történt volna Párisnak egygyik leggazdagabb részében. Szent Lajos napjára határozták volt a' revoluziós fők a' próbatélt. Az ezekkel egygyetértett tiszteknek a' Kompaniákat öszszegyűjteni, hozzájuk liberalis hangon készült beszédek tartani, 's azután ezekkel a' Thüillériára reá menni, kellett volna. — „A' Politziai tisztviselők 19-dikben éjjeli 11 órakor lepték meg az elfogatandókat. Ezen órától fogva reggeli 4-gyig Párisnak minden sorompóji bezárattatva voltak. Az öszszeesküdt tisztek meglepettetvén, segítség-re merték hívni a' közkatonákat: de a' kik azzal feleltek, hogy elfogattatásokban magok is munkások voltak. Ötven legfőbb emberek valának ötven gyilkosoknak a' meggyilkoltatásra kiveztetve. A' penna maga irtózik meghatározottabb nyilatkoztatásra kibocsátkozni. Ugy látszik, hogy semminek nem akartak kedvezni, még annak se', a' mi legmélységesebb tiszteletet parancsol, 's a' mi még a' legvadabb ellenséget is kiméllésre indítja. Azon Királyi testörző sereg' 2-dik Regimentjébéli tiszteket, a' kik elfogattattak, nem Politziai emberek, hanem magok a' közkatonák a' négy szegletre állított sorok közül az Oberster' parancsolatjára fogták el. A' Meurthei Regiment csak akkor tudta meg miért kell Párisból eltávoznia, mikor már vette volt a' parancsolatot, hogy Landrecibe mennyenkvartélyba. Nagyon boszszankodtak a' katonák azokra, a' kik Párisból való elszállittatásokat okozták. Az öszszeesküvésnek kinyilatkozását nagyon különös módon beszélik. Egy aszszonyember, a' ki valamelly boltból, a' honnét Ujságokat szoktak pénzért olvasni

kiadni, mikor az Ujságokat oda vissza vitte, történetből valamelly levelet is fel talált markolni, 's az Ujságokkal egygyütt, tudta nélkül, a' boltba beadta. Ezen levél éppen akkor érkezett volt hozzá, 's foglalatja a' volt: hogy valaki megintette, hogy Párisban revoluzió fog kiütni, tehát jól fog cselekedni, ha azalatt eltávozik önnét. A' boltban a' levelet felolvasták, 's az aszszony azonnal elfogattatott, 's ekképpen az egész öszszeesküvésnek nyomába akadott a' Politzia. Azt, hogy a' Vincennesi égésnek ezen öszszeesküvéshez micsoda köze legyen, még nem tanulhatták ki, de azt lehet gondolni, hogy nincs semmi köze, hanem csak történetből esett a' gyuladás valami ágyuzó katonának vigyázatlansága által, a' ki Sz. Lajos napjára tüzjátékhoz való rákétákat készített. —

„A' mi a' vigyázási eszközöket illeti, mellyek ezen estve (19-dikben) Párisban a' Királyi Udvarnál tétettek, ennyiben állottak: Batalionok rendeltettek ki, hogy a' Thüilléria kastélyához egyfelől is hozzá né férhessenek a' támadók. A' Thüilléria' szomszédját, a' Louvert (hol a' Muzzeum, Bibliotheka 's egyéb effélék vagnak) estvéli 7 órakor már bezárták volt. A' Thüilléria' belső részében egy testörző Batalion állott készen. Minden strázsák dupláztattak valamint a' kastélyban úgy a' kertben is. A' narancsos kertbe is egy Bataliont állítottak a' víz' partja felől. A' Louvre és Thüilléria ugyan a' következő napra, vasárnap lévén, megnyittattak, hanem a' Caroussel-piacz felől ekkor is bezárva tartatott az Udvarhoz való bemenetel. Ezen éjjel, tudniillik vasárnapra viradólag, minden kaszárnyákat eljárt maga a' hadi Minister Marquis Latour-Mauburg, 's maga személlyesen szemlélte a' katonák között uralkodó jó indulatot, úgy

hogy bámulni lehetett, miképpen mehetek a' lázzasztók azon gondolatra, hogy ezek, azonnal az ő részekre engedik magokat csalattatni. —

„A' volt a' bűnösök' plánuma, hogy a' Louvert elfoglalván, a' Muzeum nagy gallerláján által roncsanak-be a' Királyi palotába 's a' Király' szobáiba, az alatt, míg azon katona csoportok, kikről azt reménlették, hogy vélek fognak tartani, a' Caroussel-piaczon a' kastély előtt álló strázsa sereggel verekednének.“

Ugyan ezen Journal-des-debats szerint Aug. 22. dikén fel akarták gyujtani a' Királyi ittálót. Egy embert, kire a' gyanú van, hogy a' próbát tette, elfogták. Azólta be kezdték ezen istáló' pinchéjének szelelő lyukait rakatni.

A' Journal-de-Paris illy megjegyzést adott a' Monitör tudósításához: — „Ugy látszik, hogy az özszeesküvés' fejei a' katonákkal, kiket a' magok' czélzások végrehajtó eszközeivé akartak tenni, nem közlötték plánumjokat, reménlvén, hogy ezek így is hozzájok fogják magokat csatolni, mikor a' próbát teszik. Azt gondolták, hogy így legkevesebbé teszik - ki magokat azon veszedelemnek, hogy elárultassanak. Hanem a' katonák csak a' becsület' és kötelesség' szavára halgattak. A' főbb személyeket jádzott személyek közt az Északi Legiónak egy Dequevanvilliers nevű Kapitányát nevezik, a' ki, mint testörzö Múrat alatt is szolgált; a' második hasonló 'revolúziós fő egy Meurthe-Legióbéli Kapitány, de ez módot talált az elszökésre. A' Politziai katonák a' városon itt ott szállva lévő tiszteket, a' kaszárnyákban lévőket pedig magok a' katonák, Obersterjek' parancsolatjára, fogdosták össze.“

Aug. 20. dikán reggel 10 óráig Párisból senkit kívül nem bocsátottak a' sorompókon különös passus nélkül. — Aug.

21. dikére virradó éjjel a' Helvétus Regiment is berendeltetett Párisba a' Louverbe, melly addig Rueben feküdt. —

Aug. 19. dikétől fogva olly hirt terjesztettek-el Párisban bizonyos czélzással, hogy a' testörzö Helvétus 's a' testörzö Frantzia Regimentek közt nyilvánóságos ellenkezés kezdett volna uralkodni. A' dolog' minémüsége ennyiben áll: „A' Frantzia testörzö sereghöl egy katona Augustus' 19. dikén estvéli 7 órakor nagyon részeg lévén, a' kocsmáros legény által, kinek a' vacsoráért megfizetni nem akart, kergettetett, 's a' Louverhez érkezvén, kétség kívül útat veszteni, 's oda bemeni akart, hanem a' Helvétus testörzö katona, a' ki ott strázsalt, elejibe állott. A' Frantzia szitkozódni kezdett. A' Helvétus pedig ötet vissza taszitotta. Ekkor a' Frantzia kardot rántott 's a' Helvétus' karját elcsapta. Erre az egész strázsa csoport kiszaladott, hogy a' dühösködő részeg embert elfogja. Ebből még nagyobb lárma lett, úgy hogy a' rostélyok a' kastélynak minden kapuinál azonnal bezárattak. Azonban nagy sokaság futott össze a' lárma 's olly hirt terjesztett-el, hogy a' Helvétus és Frantzia testörzök verekednek.

A' Királyi testörzö sereg 2. dik Regimentjébéli néhány tiszteknek, kiknek száma elébb négyre azután 7. re tétetett, elfogattatásokról ekképpen irnak: — „Drouhaut, a' Regiment Oberstere 19. dikben estvéli 6 órakor kiállította a' Regimentet fegyveresen, 's négy szegletű sort formáltatván véle, így szollott a' katonákhoz: „Egy időtől fogva elcsábitani iparkodtak benneteket; ezen iparkodások előttem tudva lévén, engem' meg nem rettentettek; meggyözetett voltam hűségtekről; azonban csakugyan fájdalmas érzékenységgel kellett vallást tennem afelől, hogy a' revolúziós emberek' emis-

gariusainak iparkodásaik nem maradtak minden foganat nélkül; négy árulók tállatnak köztetek; nem szükség, hogy névvel kinevezzem őket; néktek esmeretek kell őket, mivelhogy mérészlették hűségteket megrontani iparkodni 's ez által ezen seregnek becsületét megmocsokosítani." — Ezen szóknak hallására a' katonák minnyájan azon négy tisztekre vetették szemeiket, kik az Oberster beszédje miatt egészen elhalaványodtak vala, 's ott mindjárt a' négy szegű sor' közepén elfogattattak.

A' Gazette - de - France szerint nem úgy történt ezen özszeesküvésnek felfedeztetése, mint a' Journal-des-debats beszéli, t. i. hogy egy aszszonynak vigyázatlansága által okoztatott volna, ki az Ujságokkal egy hozzá érkezett levelet az olvasó boltba vissza vívén 's ott hagyván, ezen levélből tudódott volna ki a' dolog: hanem egy Strázsamester árulta - el. Ennek köszönik a' Gazette szerint Frantzia Országának nem ötven, hanem ötvenkét fejei életben való maradássokat. Ide járult az a' szerencsés környülállás is, hogy az özszeesküvés' plánumának végrehajtása, azon estvéről, melyre meghatároztatott vala, más estvére halasztatott.

„Erössítik (így szoll ezen Gazette), hogy az Országlószék az özszeesküvésről előre tudósittatva lévén 's a' fegyveres seregek' több részének hűsége felől bizonyos lévén, egy ideig bizontalankodott, hogy valyon ne várja - el azon időpontot, hogy célzássoknak végrehajtásához hozzá fogjanak a' bűnösök: hanem egy nagyon becsületes indító ok által vétetett végezetre reá, hogy ne várja - el ezen időpontot. Ezen indító ok a' volt, hogy az özszeesküdtek első próbatétele a' meghatároztatott személlyek között egygyet is felne áldozhasson, mellyet különben nem

lehetett volna megakadályoztatni, azért, hogy az özszeesküdtek ejjel, hegyes török által való föföléssel akartak hozzá fogni plánumjoknak végrehajtásához, és mind azokat, kik a' halálra kinézettelve voltak, előre tudósítani lehetetlen lett volna. Pilote nevű Kapitány a' Meurthe Regementből, egy nagyon tüzes ember, 's kiről azt mondják, hogy oratori tálentum' dolgában sincs fogyatkozása, ezen napokban a' klubjokban, mellyet a' Montmartre uczában tartottak, beszélvén, arról tett jelentést, hogy mivel az Országlószék az ő plánumjoknak némelly részéről már tudósittatva van, tehát nem kell késedelmezniek; melyre nézve azonnal napot határoztak a' plánumnak munkába való vételére. Ez a' Pilote nevű Kapitány az, a' ki 19 - dikben éjjel útat vesztett."

A' Pairkamara' tagjaihoz, kik most az Országban elszéledve vagynak, mindenüvé meghatározott parancsolatot küldött az Országlószék, hogy haladék nélkül minnyájan térjenek vissza Párisba, hogy a' magok kamarájokat törvényes széké változtatván, az özszeesküvés' tagjaira ítéletet mondjanak.

Lombard - Velencei Királyság.

A' Gazetta - di - Venezia nevű újságban illy Hirdetés tétetett Aug. 28 - dik napján közönségessé az ott lévő Cs. Kir. Kormányshék: — „Az úgynevezett Carbonarik' Sectája, a' melly különbkülömb szomszéd Státusokba' kiterjeszkedett, a' Cs. K. Státusokban is próbát tett Proselytusokat csinálni. Ezen Sectának a' Státusra nézve veszedelmes és büntetésreméltó célzásai, mellyek egyéberánt a' Sectának fejei által annak nem minden tagjival közöltetnek, az ezeránt tétetett visgá-

lódások által világosságra hozattattak. Ezen célzások ö Cs. Felségének meghatározott Parancsolatjára, az ö F. ge' minden alattvalóinak meginttetéssek végett, közönségesen mindeneknek tudtokra adattatnak.

„Az a' meghatározott célzás, melyre a' Carbonarik' egygyesülete törekeedik, az Országlószékeknek felfordittatása 's elrontatása. —

„Mint magában értődik, hogy minden ember, a' ki ezen célzás felől már tudósítottatva volt, 's magát még is a' Carbonarikhhoz csatolta, a' Törvényeskönyv' első részének 52-dik §-sa szerént, malyben a' büntételekről van szó, árulási bünt cselekedett; avvagy ha ugyan ezen Törvényeskönyv' első része 54-dik és 55-dik §-sai szerént, ezen egygyesületnek előmenetelesülését meg nem gátolta, annak tagjait be nem jelentette, ez által magát ugyan azon bűnnek részes társává, 's a' törvények által meghatározott büntetésre méltóvá tette: így, ezen Hirdetés' közönségessététödésének napjától fogva magát senki azzal mentegethetni, hogy a' Carbonarik' társaságának célzása felől tudósítottatva nem lett volna, nem fogja, 's következésképpen mindenek, kik ezen Carbonarik' társaságába belépnek, vagy pedig mint a' Törvényeskönyv 54-dik és 55-ik §-sa kivánnya ezen társaságnak előmenetelesülését megakadályoztatni vagy a' tagokat bejelenteni, elmulatják, a' büntételekről való Törvényeskönyv' első részének 52. 53. 54. és 55-dik §sai szerént, mellyek alább találatnak, büntettetnek meg. Költ Velenczében Aug. 25. dikén 1820-ban. —“

Gróf Inzaghy Károly Kormányozó.

Marchese del-Mayno Károly, Vice

Elölülő.

A' feljebb említett §-sok így következnek:

52. §. Felségárulási bünt tesz': 1. Ki a' Státus' fejének személlyes bátorságát

megsérti; 2. A' ki valami ollyant próbál, melly a' Státus' Constitúziójának erőszakos megváltoztatására, vagy valamelly kívülről való veszedelemnek a' Státusra való vonására vagy nagyobbítására célzóna; akár nyilván akár titkon, egyes személly vagy egyesület által, özszebeszélés, tanácskozás, vagy tulajdon cselekedet, fegyverfogás, vagy az illy célzásra vezérlő titkoknak és igyekezeteknek közlése, lázasztás, verbuálás, puhatolódás, segítés, vagy pedig akár mi egyéb ide célzó cselekedet által, történnék.

53. §. Ezen bűnre, ha bár semmi következése nem lenne, 's csak a' próbatétel mellett maradna is, halállal való büntetés határoztatik.

54. §. A' ki valamelly Felségárulásba becsapó próbatételt, mellyet az előhaldásban, könnyen, 's a' maga tulajdon veszedelmeztetése nélkül megakadályoztatott volna, meggátolni, feltett czézással elmulat, magát a' bűnnek részesévé teszi, 's holtig való legkeményebb tömleczeztéssel büntettetik.

55. §. Az is részessé teszi magát, a' ki valamelly előtte esmeretes Felségáruló bűnöst, a' tiszti karnak bejelenteni, meg gondolással elmulat, ha csak a' környülállásokból a' ki nem nyilatkozik, hogy a' bejelentésnek elmaradása mellett se' lehetett semmi ártalmas következtől félni. Az illy bűnös holtigtartó kemény tömleczeztéssel büntettetik.

56. §. A' ki magát az 52-dik §-nak 2-dik pontja alatt kifejeztetett Felségárulásra célzó egygyesületbe elegyítette, de későbbre cselekedetét megbánván, annak tagjait, feltételeit, célzásait, 's próbatételeit a' tiszti karoknak még akkor bejelenti, mikor még titok a' dolog, 's a' veszedelem elháríttathatik, az illyennek semmi büntetése nem leszen, 's tett jelentései titokban maradnak.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Pesti levelekben ezeket olvassuk Aug. 30-dik napjáról: —

„Ezen hónap' 23-dik napján a' Fels. Curia szokott mód szerént a' Sz. Ferencz Szerzetének Templomában az első ülését a' Sz. Léleknek segítségül hívásával kezdte, mellyet Méltóságos Kopátsy Jósef Pristiniai Püspök, és a' Septemvirális Táblának Assessora tartott a' Nagy Misével. Más nap különös dísz adott a' Felsőleges Septemvirális Tábla Ülésének ö Császári K. Fő Herczégse a' Nádor Ispány a' maga személyes előlülésével, és Fő Méltóságú Rudnai Sándor Herczegi Érsek Septemvirális Táblánál való első megjelenésével.

* * *

„Ungvárról Aug. 21-dikén. Boldogító öröm érzés lepte meg egész Városunkat, de legfőképen a' Deák szertartású Catholikus híveket, a' midőn Augustus 19-dik napján Méltóságos, és Fő Tisztelendő Klobusitzky Péter Szathmári Püspök Fő Pásztori esméretes buzgóságát azzal újabban bizonyította, hogy Egyházi Megyéjének vizsgálása alkalmával, Unghvári híveit, most harmadszor szerentséltette. Fényes bejövetele után, kellemetes fontossággal, az egyházi Megyék' vizsgálásának hasznairól Híveihez Magyar nyelven szólott. Másnap az Isteni szolgálat után, Fő Pásztori buzgóságához képest, ismét maga tartott Magyar nyelven Tanítást a' hitről, és a' jó tselekedetekről; a' Tanítás után pedig azon Lelki vigasztalással örvendeztette meg híveit, hogy sokaknak a' Bérnálás Szentségét, a' Papságnak ud-

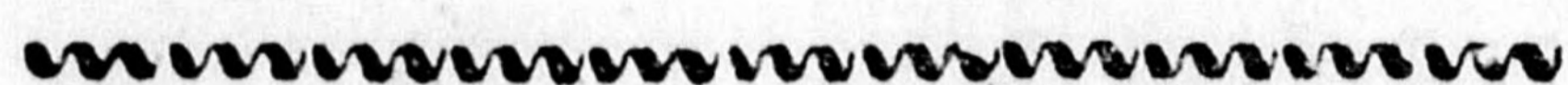
varlása és a' temérdek nép szent érzései között, feladta. — Minekutánna pedig valóságos apostoli lélekkel itten három napig mulatni méltóztatott, Augustus 23-dikán reggel szent céljának elérése végett, minnyájoknak szives kívánási között tovább utazott.

* * *

„Szombathelyről ezen tudósítást vettük: „Augustus 21-dikén Fő Tiszt. Kis-Eölbei Eölbey Nep. János Tek. Szombathelyi Káptalannak Nagy Prépostja, Sz. Áldomási Apát Ur, 's több Tek. Nem. Vármegyéknek Törv. Tábla-Birája hasznos, 's ditsősséggel tellyes életének 62. esztendejében az örök nyugalomra által-költözött. Az Anyaszentegyház, 's Papság egy nagy emberét, a' Haza lelkes Polgárját, 's buzgó hazafiját kesergi ö benne. A' Boldogúlt nem tsak mint Theologus, hanem mint Törvénytudó, 's valódi Politikus jelent meg mindenütt, a' hová ötet tisztelet, 's bizodalom meghívta. Több Ország Gyűléseiben mint Követ minden alkalmatossággal, midőn a' Közjó fennforgott, magát megkülömböztette, azért boldog lesz emlékezete a' késő maradéknál. Béke Hamvainak!!!

„Több Magyar Országai városokban látható Napfogyatkozás leszen Sept. 7-dikén. Debreczembem kezdődik 2 óra 25 min., végződik 5 óra 4 min. — Egerben kezd. 2 óra 10 min.; végződik 4 óra 51 min. — Esztergomban kezdődik 2 óra. 10 min.; végz. 4 óra, 51 min. — Kassán kezd. 2 óra, 21 min.; végz. 5 óra és 0 min. — Károlyfejevárott kezd. 2 óra, 38 min.; végz. 5 óra, 16 min. — Kolosvárott kezd. 2 óra, 33 min.; végz. 5 óra, 17 min. — Komáromban kezd. 2 ór. 7 min.; végz.

5 ór. 47 min. — Besztercebányán kezd. kezd. 2 ór. 28 min.; végz. 5 ór. 7 minu-
 2 ór. 10 min.; végz. 4 óra, 50 min. — tumkor.
 Vácson kezd. 2 ór. 11 min.; végz. 4 ór. * * *
 52 min. — Győrött kezd. 2 ór. 4 min. A' feljebb felhozott napfogyatkozás,
 végz. 4 ór. 46 min. — Székes Fejérvá- Bécsben, ugyancsak Sept. 7-dikén dél-
 rott kezd. 2 ór. 9. m. végz. 4 ór. 51 m. utánni 1 órakor 56 minutumkor fog lát-
 — Pozsonyban kezd. 2 ór. 1 min.; végz. szani kezdődni, 's 4 órakor 39 minutum.
 4 ór. 43 min. — Szegeden kezd. 2 ór. kor megszűnni. Következésképpen csak-
 21 min.; végz. 2 ór. — Temesvárott nem 2 és $\frac{1}{4}$ órát fog tartani.

A' Császári Királyi Privilegiált Komáromi Assecurans Társaság részéről kö-
 zöltetik:

Alább írt ezennel megesmérem, és adom tudtára mindeneknek, hogy azon Szeretsen nevezetű Compagnialis lágy fa hajónk, a' melly az 1819-dik esztendőnek Mártzius 20-dik napján elsüllyedett, és általam mellékes, és igasságtalan úton asseruráltatott, az én hibás cselekedetem miatt, a' Cs. Kir. Priv. Komáromi Assecurans Társaság által ki nem fizettethetett. Most ezen hibás tselekedetemet az egész világ hallattára megvallván, mivel a' Privilegiált Társaságot jó hírében, 's betsületében megsértettem; sőt még más némelly áskálódó, 's a' köz jót munkállódókat irigy szemmel néző Embereknek is alkalmatosságot adtam, hogy ezen ditsőséges tzélra felállított, 's a' maga tzéljának valóban megfelelő Priv. Assecurans Társaság' hitelét rágalmazó szavaikkal közönséges helyeken oltsárolják: ezennel a' közönséges Ujságlevelekben a' nevezett Társaságot, és annak Directióját tellyes tisztelettel megkövetem, elesmérem annak ártatlanságát, elesmérem igasságszeretetét, 's azon irgalmasságát, a' mellyet Keresztyéni indulattól vezéreltetvén velem közleni méltóztatott. — Költ Komáromban Junius 10-dikén 1820.

Berki István m. m.

Coram me Josepho Amtman Liberae Regiae Cittis Comaromiensis
 Judice m. p.

Redaktor: Pánczél Dániel; nyomtatja Nemes Stöckholzer Hirschfeld Felix.

(Ober-Passauer - Hof Nro. 396.)

ILLUSSTRISSIMO AC CLARISSIMO

D O M I N O

J O A N N I N E P. R A I M A N N

MEDICINAE DOCTORI, IN CELEBERRIMA, ANTIQUISSIMA UNIVERSITATE
VINDOBONENSIS THERAPIAE SPECIALIS, ET PRAXEOS MEDICAE
PROFESSORI P. O.

D U M

UNIVERSALIS NOSOCOMII DIRECTOR,
AC UNA AD INCLYTUM REGIMEN AUSTRIAE INFERIORIS CONSILIARIUS
DENOMINATUR, PISSIMI DISCIPULI, GRATITUDINIS PERENNIS
TESTIMONIUM PERHIBENT.

~~~~~

VIENNAE DIE 23a AUGUSTI ANNO 1820.

Semper honos, nomenque Tuum, laudesque manebunt.

Est locus in medio saltu circumscitus umbra,
Qua rignus viridem personat annis humum ;
Immodicos solis removent arbusta calores
Munus et aestivi frigoris aër habet ;
Concelebrant volucres nomen, laudesque recessus,
Responsat meriti conscia sylva sui :
Caetera cuncta silent procul, et circum otia ducunt,
Quae devota tibi sacrat, Apollo, cohors. —
Huc me saepe trahit captandae cura quietis,
Aut studium Medicae, deliciae que loci ;
Hic svevi, revolutus humi, dare membra sopori,
Aut lustrare tuas, herba salubris, opes :
Haec tollit, dixi, languorem, haec pharmaca praebet
Febribus, illa valet sistere suspirium ;
Haec medicas gestat vires, succosque potentes,
Hanc avido claudunt pharmacopoea sinu.
Singula dum volvo, dum singula mente revolve,
Et recreor varia sedulitate loci,

En referens vultum, qualis solet esse Deorum,
Sistitur ante oculos praepes imago meos!
Hic faciem coelo dignam, frontemque verendam
Vidisses: — quantus stantis in ore decor!
Quae species humeris? quoenam sub casside fulva
Caesaries? quantum membra vigoris habent!
Regalis toto residebat corpore forma
Credebam Clarium protinus esse Deum;
Ille fuit: — nostri primus qui muneris auctor.
Dicitur, ille fuit: — pandere visa lubet:
Fixus ad aspectum steteram dum voce silente,
Ille mihi placidus talia dicta dedit:
Care! mea, quamvis tenuis de gente Chironum
Pars adsis, sociis haec mea verba refer;
RAIMANNUM primis suscepit Phoebus ab annis,
Cui Macaoniae crederet artis opes
Nec mora: dexter erat miscendo pocula vitae,
Multorum rediit mox pretiosa salus;
Vivere jam pergunt, queis moestus lumina natus
Claudebat, docta subveniente manu.
Divitias mentis sequitur par cura laboris
Felix dexteritas, atque amor officii;
Non illam aut studium vitae, aut discrimina rerum
Visere deterrent, quos mala pestis agit.
Providus ex alto spectabat talia Caesar,
Exquirens digno, proemia digna Viro:
Hunc ego pro merita, dixit, statione locabo,
Et virtus titulos, munera nostra, feret.
Est mihi plena domus tabidis habitata colonis,
Ille loci curam, praesidiumque gerat;
Est mihi a Consiliis justis pars lecta senatus
Ille Virum sedes augeat, et numerum.
Sic geminat magnus meritorum proemia Princeps,
Virtutem pretio ponderat ille suo.

Nunc quae vota feram, rata vos haec esse iubete:

Illum praecipue vos coluisse decet.

Illa salutiferae vobis quam tradidit artis,

Nominis haud fallax est via Paeonii.

Ergo RAIMANNUS felici munus utrumque

Dote gerat, nullo gesta tegente die;

Ut Princeps, Proceres schola, cum Populo atque sacerdos

Illius officium, consiliumque pobet.

Dixerat haec Phoebus, Phoebi nunc jussa secutus

Carmina pro votis qualiacumque dedi.

Gratus discipulorum

Michael Viszánik,

A. A. L. L. et Phil. Doctor.

Candidatus Medicinae.